

Domowina

Domowina została założona 13 października 1912 roku w Wojerecach (Hoyerswerda) jako nadrzędny związek towarzystw i zrzeszeń serbołużyckich. Jako główny cel postawiła sobie obronę demokratycznych interesów narodowych, pielęgnowanie języka serbołużyckiego i kulturę Serbołużyczan. Swą działalność rozpoczęła na Górnych Łużycach, później rozwijając ją także na Dolne Łużyce.

Od 1933 roku Domowina zreorganizowała się na zasadzie pojedynczego członkostwa. Kierownictwo Domowiny pozostało wierne swoim celom sprzeciwiając się tzw. polityce "synchronizacji" i germanizacji. W 1937 roku Domowina została zdelegalizowana przez hitlerowców za odmowę uznania Serbołużyczan jako "Niemców mówiących po serbołużycku". Z Łużyc wygnano także inteligencję serbołużycką, m. in. nauczycieli i duchownych.

Bezpośrednio po zakończeniu II wojny światowej w dniu 10 maja 1945 r., w Chróścicach (Crostwitz), wznowiono funkcjonowanie Domowiny, która w latach powojennych zaangażowała się w serbołużycką działalność kulturalną, a tym samym przyczyniła się do zachowania i pobudzenia świadomości narodowej.

W czasie NRD, podobnie do innych organizacji, Domowina była zarejestrowana jako "socjalistyczna organizacja narodowa".

Po przewrocie w 1989 r. Domowina została przekształcona na Związek Serbołużyczan, politycznie niezależną organizację narodową, która reprezentuje interesy wszystkich Serbołużyczan.

Działalność kierownictwa ustala Prezydium Związkowe, w którym są reprezentowane towarzystwa i związki Serbołużyckie.

Do Domowiny należy 17 regionalnych i ponadregionalnych towarzystw z Łużyc i 6 towarzystw zrzeszonych zagranicą: z Czech, Polski, Teksasa (USA) i Australii.

Borbora Felberowa
Referentka do Spraw Publicznych
Póstowe naměsto 2
D-02625 Budyšin/Bautzen
tel: 03591/550 100
fax: 03591/42408
email: Domowina-bautzen@sorben.com
internet: Domowina.sorben.com

Domowina - regionalne biuro Budziszyn

Biuro regionalne jest partnerem do wszelkich spraw dotyczących Serbołużyczan. Chętnie pomaga w znalezieniu odpowiedzi na wszelkie pytania, angażuje się w przestrzeganie praw Serbołużyczan na szczeblu gminnym i regionalnym.

Dr. Hilža Elina
Póstowe naměsto 2
D-02625 Budyšin/Bautzen
tel: 03591/550 211
fax: 03591/42408
email: h.elina-domowina@sorben.com

Fundacja Narodu Serbołużyckiego

Fundacja została założona 19.10.1991 roku, uzyskując status prawnej organizacji dopiero w roku 1998. Rząd Federalny oraz kraje Saksonii i Brandenburgii finansują działalność Fundacji.

Szczególnym zadaniem Fundacji Narodu Serbołużyckiego jest wspieranie, zachowanie i rozwój języka serbołużyckiego. W tym celu w roku 2001 zostało założone Centrum Językowe - WITAJ, organizując projekty które zachowują język serbołużycki np. intensywne kursy językowe dla nauczycieli, przygotowanie materiałów szkolnych, finansowanie książek serbołużyckich i inne projekty związane z WITAJ. Fundacja wspiera również szereg naukowych inicjatyw oraz projektów, które należą do kompetencji Fundacji jak np. Organizacja "Ptasich wesel", jesiennych koncertów, dni Dziecięcego Teatru Serbołużyckiego, zloty, wystawy, projekty filmowe, wręczanie nagród, festiwale folklorystyczne itp.

Do kompetencji Fundacji należy także modernizacja oraz remonty instytucji serbołużyckich. Są to Dom Serbołużycki, Serbołużycki Zespół Pieśni i Tańca, Ludowe wydawnictwo "Domowina", Dom Serbołużycki w Chociebużu, dom Domowiny w Wojerecach i muzeum Měrcina Nowaka w Njechornju.

Obecnie Fundacja jest także zaangażowana w wspieranie sztuki, literatury oraz nauki serbołużyckiej.

Wszystkie towarzystwa, grupy kulturalne, szkoły i gminy, które działają dla dobra narodu Serbołużyckiego mogą także ubiegać się o wsparcie odpowiednich projektów.

Marija Šimanowa
Założba za serbski lud
Póstowe naměsto 2
D-02625 Budyšin/Bautzen
tel.: 03591 / 550 314
email: m.schieman-stiftung@sorben.com

Serbołużycki Związek Towarzystw Muzycznych

Serbołużycki Związek Towarzystw Muzycznych zrzesza serbołużyckie chóry, grupy śpiewacze i folklorystyczne, kierowników chórów, etc. Jest otwarty dla wszystkich zainteresowanych osób, jak też i sponsorów.

Związek wspiera współpracę między serbołużyckimi chórami, grupami śpiewaczymi i folklorystycznymi z zagranicy, szczególnie w sąsiednich krajach słowiańskich, które czują się związane z wartościami humanistycznymi.

Zwjazk serbskich spěwarskich towarstwow z.t.
Póstowe naměsto 2
D-02625 Budyšin/Bautzen
fax: 03591/ 42408

Serbołużyckie Ewangelické Towarzystwo

Celem towarzystwa jest wspieranie serbołużyckiej ewangelickéj działalności. Towarzystwo wspólnie z Serbołużyckim związkiem parafii wydaje czasopismo "Pomhaj Bóh".

przewodniczący: Měrcin Wirth
Serbske ewangelske towarstwo z.t.
Priwatny puć 21
D-02625 Budyšin/Bautzen
telefon: 03591/ 605371
email: wirth@sorbischer-evangelischer-verein.de
internet: www.sorbischer-evangelischer-verein.de

Towarzysto Cyryla i Metodego

Towarzystwo założone w 1862 roku zajmuje się sprawami katolickich Serbołużyczan. Towarzystwo wydaje tygodnik "Katolski Posoł" (Poseł Katolicki) i stara się przekazać wiedzę religijną, wspiera religijne tradycje a także organizuje czas wolny dzieci i młodzieży w parafiach. Podtrzymuje ekumeniczne kontakty, opowiada się za równouprawnieniem mniejszości i pomaga ludziom w trudnej sytuacji życiowej, szczególnie w Bośni.

Cyrrill-Methodius-Verein e.V.
Georg Spittank, Vorsitzender
Kamenzer Str. 10
01920 Siebitz

Telefon: (03 57 96) 9 63 47
Fax: (03 57 96) 8 89 55 46
E-Mail: elektro-spittank@gmx.de
Internet: www.tcm-kp.de

Krąg wspierający Serbołużycką Kulturę Ludową

Towarzystwo zostało założone w 1991 roku w Budziszynie, wywodząc się z "Domu Serbołużyckiej Kultury Ludowej". Zadaniem towarzystwa jest wspieranie, zachowanie, podtrzymywanie i promocja we wszystkich dziedzinach serbołużyckiej kultury ludowej.

Głównym przedsięwzięciem są coroczne konkursy na najlepszą wielkanocną pisanekę, wielkanocne targi, malarska i rękodzielnicza praca, wyszywanie i szycie narodowych kostiumów oraz rzeźbiarstwo w drewnie.

Spěchowanski kruh za serbsku ludowu kulturu z. t.
Förderkreis für sorbische Volkskultur e.V.
Póstowe naměsto/Postplatz 2
02625 Bautzen/Budyšin

Telefon: 0 35 91 - 55 01 08
Telefax: 0 35 91 - 4 24 08
E-mail: foerderkreis@sorben.com

Macierz Serbołużycka

Jest najstarszym towarzystwem serbołużyckim, założonym w 1857 roku. Zdelegalizowano ją w 1937, po czym ponownie powołano, by wspierać niezależną działalność naukową i pobudzenie narodowej świadomości Serbołużyczan po przewrocie w 1991 roku. W Macierzy działają sekcje historyczna, literatury i sztuki, języka, regionalistyki i muzealnictwa, muzyki oraz oddział Dolno Serbołużycki. Towarzystwo utrzymuje także kontakty z innymi towarzystwami słowiańskimi.

Maćica Serbska z.t.

Póstowe naměsto 2/Postplatz 2
D- 02625 Budyšin/Bautzen
E-Mail: Jan.Malink@gmx.de

MDR 1 Serbołużyckie Radio

Ze swojego studia w Budziszynie w Domu Serbołużyckim MDR nadaje codziennie 3 godziny porannego programu w języku górno-serbołużyckim. W niedzielę program jest nadawany od 11.00 do 12.30.

MDR 1 Serbski rozhłós
Póstowe naměsto 2
D-02625 Budyšin/Bautzen
telefon: 03591/ 37400
fax: 03591/ 37403843
email: Studio-Bautzen@mdr.de albo Serbski-program@mdr.de
internet: www.mdr.de/serbski-program

Serbołużycki Sokół

Serbołużycki Sokół jest nadrzędnym związkiem serbołużyckich stowarzyszeń sportowych, drużyn i innych organizacji sportowych. Działał od 1920 do 1933, a po przewrocie, w 1993 wznowił swą działalność. Związek organizuje, koordynuje i prowadzi sportowe imprezy na Łużycach oraz podtrzymuje kontakty ze sportowcami sokolskiego ruchu międzynarodowego.

Sydło Serbskeho Sokoła z.t. je w Serbskim domje
Póstowe naměsto 2
02625 Budyšin

telefon (0 35 91) 55 02 23
telefax (0 35 91) 4 24 08
E-Mail:knobloch-domowina@sorben.com

Sorabia-Film-Studio

SORABIA-FILM-STUDIO produkuje filmy o tematyce serbołużyckiej, nadaje miesięczny program "Łužyca" (Łużyce) radia brandenburskiego, nagrywa dubbing w j. serbołużyckim do filmów edukacyjnych i dla dzieci. W przeszłości studio wyprodukowało także dwie bajki filmowe dla dzieci serbołużyckich, pracując obecnie nad kolejnymi.

Dr. Toni Bruk
Sorabia-Film-Studio
Póstowe naměsto 2
D-02625 Budyšin/Bautzen
telefon: 03591/ 44579
fax: 03591/ 44591
email: sorabia-film-studio@t-online.de

Serbołużyckie Towarzystwo Młodzieżowe "Pawk"

Serbołużyckie Towarzystwo Młodzieżowe "Pawk" (Pająk) zostało założone w 1995 roku. Głównie angażuje się w działania mające na celu zachowanie, rozwój i promocję języka i kultury serbołużyckiej wśród młodzieży. Towarzystwo młodzieżowe jest członkiem Domowiny oraz MENS (Młodzież Europejskich Grup Narodowych).

Serbske młodźinske towarstwo "Pawk"
Póstowe naměsto 2
D-02625 Budyšin/Bautzen
telefon: 03591/ 550 105
fax: 03591/42408
email: mail@pawk.de
internet: www.pawk.de

Serbołużycki Związek Turystyki

Siedziba Związku jest w Wojerecach. Jego zadaniem jest przybliżenie historii, kultury, tradycji i obyczajów narodu serbołużyckiego odwiedzającym Łużyce. W tym celu został przygotowany zbiór materiałów pt. "Trasa Kultury Serbołużyckiej".

Marko Kowar
Zwjazk za serbski kulturny turizm
Póstowe naměsto 2
D-02625 Budyšin/Bautzen

tel: 03591/550 201
fax: 03591/42408
email: skt-domowina@t-online.de

Związek Serbołużyckich Artystów

Związek serbołużyckich artystów, ma blisko 90 członków i upatruje szansę na rozwój, szczególnie dla nowej serbołużyckiej literatury i sztuki wszystkich dziedzin. Wiele projektów jest skierowanych w tym właśnie kierunku. Związek podtrzymuje wielostronne kontakty, szczególnie w słowiańskich krajach.

Zwjazk serbskich wumělcow z.t.
Mühlorgasse 2
D-02625 Bautzen
tel: 03591/599 661
fax: 03591/318 9802
e-mail: zsw-skb@gmx.de

Serbołużyckie Towarzystwo Szkolne

Serbołużyckie Towarzystwo Szkolne zostało założone w Chroscicach w 1991 roku i stowarzysza nauczycieli, wychowawców, zainteresowanych rodziców i emerytowanych nauczycieli.

Zadaniem towarzystwa jest zachowanie i rozwój języka i kultury serbołużyckiej, prezentowanie interesów Serbołużyczan w edukacji na poziomie przedszkolnym, szkolnym i uniwersyteckim oraz włączenie fachowych doświadczeń do dyskusji prawnych i ich postanowień. Towarzystwo jest szczególnie zaangażowane w kwestię dwujęzyczności w nauczaniu w zakresie projektu Witaj w przedszkolach i szkołach. Towarzystwo jest odpowiedzialne za 6 przedszkoli z 270 dziećmi, które są uczone metodą immersji.

Serbske šulske towarstwo z.t.
Póstowe naměsto 2
D-02625 Budyšin/Bautzen
tel: 03591/550 216
fax: 03591/550 220
email: info@sorbischer-schulverein.de
internet: www.sorbischer-schulverein.de